BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. liepos 15 d.*

„Konkurencija — Karteliai — Europos įtempiamosios plieninės armatūros rinka — Kainų nustatymas, rinkos pasidalijimas ir keitimasis jautria komercine informacija — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio pažeidimas — Dukterinės bendrovės antikonkurencinių veiksmų inkriminavimo patronuojančiajai bendrovei taisyklės — Faktinės lemiamos įtakos prezumpcija — Protingas terminas“

Byloje T-436/10

HIT Groep BV, įsteigta Harleme (Nyderlandai), iš pradžių atstovaujama advokatų G. van der Wal, G. Oosterhuis ir H. Albers, vėliau – G. van der Wal ir G. Oosterhuis,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą P. Van Nuffel, S. Noë ir V. Bottka,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2010 m. birželio 30 d. Komisijos sprendimą C (2010) 4387 galutinis dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/38.344 – Įtempiamoji plieninė armatūra), iš dalies pakeistą 2010 m. rugsėjo 30 d. Komisijos sprendimu C (2010) 6676 galutinis ir 2011 m. balandžio 4 d. Komisijos sprendimu C(2011) 2269 galutinis,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Frimodt Nielsen (pranešėjas), teisėjai F. Dehousse ir A. M. Collins,

posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. birželio 27 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą[1] (Praleista)

Procesas ir šalių reikalavimai

65 Ši byla buvo pradėta 2010 m. rugsėjo 15 d. *Hit Groep* Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu ieškiniu.

* Proceso kalba: nyderlandų.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano esant tikslinga paskelbti.

66 2010 m. gruodžio 24 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu *Nedri* paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų; šis prašymas buvo patenkintas 2011 m. vasario 28 d. Bendrojo Teismo pirmosios kolegijos pirmininko nutartimi. Vis dėlto 2013 m. spalio 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu laišku *Nedri* pranešė šiam teismui, kad atsisako įstoti į bylą. Todėl 2013 m. gruodžio 4 d. Bendrojo Teismo šeštosios kolegijos pirmininko nutartimi ji buvo pašalinta iš bylos T-436/10 kaip įstojusi į ją šalis.

67 2011 m. gegužės 6 d. laišku *Hit Groep*, atsižvelgdama į informaciją, kuri pirmą kartą buvo nurodyta atsiliepime į ieškinį, paprašė leidimo pateikti naują ieškinio pagrindą.

68 2011 m. birželio 6 d. nutartimi Bendrasis Teismas paprašė Komisijos pateikti jam antrąjį keičiantį sprendimą. Komisija šį prašymą įvykdė 2011 m. birželio 16 d.

69 2011 m. liepos 26 d. laiške *Hit Groep* patvirtino, kad prašo galimybės pakoreguoti savo pagrindus po to, kai buvo priimtas antrasis keičiantis sprendimas.

70 2011 m. liepos 29 d. laišku Bendrasis Teismas patenkino šį prašymą.

71 Komisijai pateikus tripliką proceso kalba, rašytinė proceso dalis buvo užbaigta 2011 m. spalio 20 d.

72 Triplike Komisija pateikė nuomonę dėl ieškovės dublike pateikto prašymo leisti pakoreguoti pagrindus, taip pat dėl pastabų, kurias ieškovė pateikė po to, kai buvo priimtas antrasis keičiantis sprendimas.

73 2013 m. rugsėjo 23 d. pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į šeštąją kolegiją, kuriai 2013 m. spalio 3 d. atitinkamai paskirta ši byla.

74 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 52 straipsnio 2 dalyje numatytas preliminarus pranešimas šeštajai kolegijai buvo perduotas 2013 m. lapkričio 8 d.

75 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones 2013 m. gruodžio 17 d. Bendrasis Teismas pateikė Komisijai rašytinius klausimus. Komisija į juos atsakė 2014 m. vasario 6 d. Ieškovė pastabas dėl Komisijos atsakymo pateikė rašte, jis Bendrojo Teismo kanceliarijai buvo pateiktas 2014 m. kovo 14 d.

76 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, 2014 m. gegužės 14 d. Bendrasis Teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

77 Per 2014 m. birželio 27 d. posėdį buvo išklausytos šalių kalbos ir atsakymai į Bendrojo Teismo rašytinius ir žodinius klausimus.

78 *Hit Groep* Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis su ja susijęs, būtent 1 straipsnio 9 punkto b papunktį, 2 straipsnio 9 punktą ir 4 straipsnio 22 punktą,

— jei šis prašymas nebūtų patenkintas, panaikinti ar sumažinti jai ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 9 punkte skirtą baudą tiek, kiek Bendrasis Teismas manytų tikslinga,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

79 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš *Hit Groep* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

80 Grįsdama savo prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą *Hit Groep* nurodo tris pagrindinius ir pateikia du subsidiarius pagrindus, kuriais grindžia savo prašymą panaikinti arba sumažinti jai skirtą baudą.

81 Vykstant rašytinei proceso daliai *Hit Groep* papildomai pateikė šeštąjį pagrindą.

82 Pirmasis pagrindas siejamas su, pirma, SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimu ir, antra, motyvų nenurodymu, nes ginčijamame sprendime konstatuota, kad *Hit Groep* darė pažeidimą laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d.

83 Antrasis pagrindas siejamas su tuo, kad baudos skyrimas *Hit Groep*, kuri ekonominės veiklos nebevykdo nuo 2004 m. lapkričio 1 d., prieštarauja SESV 101 straipsnio tikslams, Europos politikai baudų skyrimo klausimu ir proporcingumo principui, nes ši bauda neadekvati ir nebūtina.

84 Trečiasis pagrindas siejamas su tuo, kad buvo padaryta klaida, kai *Hit Groep* pripažinta solidariai atsakinga už *Nedri* padarytą pažeidimą.

85 Ketvirtasis pagrindas siejamas su tuo, kad skiriant baudą *Hit Groep* buvo padaryta klaida, nes Komisija:

— atsižvelgusi į *Hit Groep* 2003 m. apyvartą pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį ir proporcingumo principą (pirma dalis),

— atsižvelgdama į prašymą sumažinti baudą arba atleisti nuo jos baudą *Hit Groep* turėjo sumažinti tiek pat, kiek *Nedri*, nes jos atsakomybė neviršija *Nedri* atsakomybės (antra dalis),

— atskirai apskaičiavo jai skirtos baudos dydį, nors turėjo jį apriboti *Nedri* skirtos baudos dalimi, nes *Hit Groep* buvo pripažinta tik solidariai atsakinga už *Nedri* skirtos baudos sumokėjimą (trečia dalis),

— pažeidė vienodo požiūrio principą, kai pritaikiusi 10 % maksimalią ribą neatsižvelgė į ribotą laikotarpį, dėl kurio *Hit Groep* pripažinta atsakinga už *Nedri* padarytą pažeidimą (ketvirta dalis).

86 Subsidiariai pateiktas penktasis pagrindas siejamas su tuo, kad Komisija nesilaikė protingo laikotarpio.

87 Šeštasis pagrindas siejamas su tuo, kad bazinis baudos dydis buvo apskaičiuotas atsižvelgiant į *Nedri* veiklos laikotarpį, kuris ilgesnis už laikotarpį, dėl kurio *Hit Groep* buvo pripažinta solidariai atsakinga už savo dukterinės bendrovės veiksmus.

88 Galiausiai per teismo posėdį ieškovė pateikė septintąjį pagrindą, siejamą su tuo, kad Bendrasis Teismas nesilaikė protingo laikotarpio.

Dėl pirmųjų trijų ieškinio pagrindų

Ginčijamo sprendimo santrauka

89 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d. ieškovei visiškai priklausė *Nedri*, todėl galima preziumuoti lemiamos įtakos darymą; anot Komisijos, ieškovė šios prezumpcijos nepaneigė (ginčijamo sprendimo 804–812 konstatuojamosios dalys).

90 Todėl Komisija manė, kad *Nedri* turi būti pripažinta atsakinga už pažeidimą, darytą laikotarpiu nuo 1984 m. sausio 1 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d., ir konstatavo, kad ieškovė solidariai su *Nedri* atsakinga už laikotarpį nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d. (ginčijamo sprendimo 813 konstatuojamoji dalis).

91 Pagal ginčijamo sprendimo 1 straipsnį:

„Šios įmonės pažeidė SESV 101 straipsnį, o nuo 1994 m. sausio 1 d. EEE susitarimo 53 straipsnį, nes per nurodytus laikotarpius dalyvavo sudarant visus susitarimus ir derinant veiksmus įtempiamosios plieninės armatūros sektoriuje vidaus rinkoje, o nuo 1994 m. sausio 1 d. – EEE:

<…>

9. *Nedri* grupės įmonės:

a) *Nedri Spanstaal BV* – nuo 1984 m. sausio 1 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d. ir

b) *Hit Groep BV* – nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d.“

92 Galiausiai ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje Komisija skyrė, pirma, solidariai mokėtiną 5 056 500 EUR baudą *Nedri* ir *Hit Groep* ir, antra, 1 877 500 EUR baudą *Hit Groep*.

Šalių argumentai

– Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, siejamo su, pirma, SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimu, nes ginčijamame sprendime konstatuota, kad *Hit Groep* darė pažeidimą laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d., ir, antra, motyvų nenurodymu

93 *Hit Groep* iš esmės teigia, kad tiek pranešime apie kaltinimus, tiek ginčijamame sprendime Komisija ją solidariai atsakinga pripažino tik dėl to, kad ji buvo akcininkė, kontroliavusi *Nedri* ir dariusi jai lemiamą įtaką.

94 Vis dėlto, anot ieškovės, Komisija kartu padarė išvadą, kad ji pati pažeidė SESV 101 straipsnį, tačiau nepagrindė ir nemotyvavo savo sprendimo šiuo klausimu.

95 *Hit Groep* teigia, kad nors jai tam tikromis aplinkybėmis gali būti inkriminuotas pažeidimas, tai nereiškia, kad ji iš tikrųjų jį padarė. Ji mano, kad iš tiesų ji pati nedarė pažeidimo ir nedalyvavo jį darant, tačiau paprasčiausiai prisiima atsakomybę už *Nedri* elgesį.

96 Anot *Hit Groep*, tokia atsakomybė nėra tokio paties dydžio kaip pažeidimą iš tikrųjų dariusios įmonės atsakomybė, o tai turėtų turėti įtakos baudos dydžiui.

97 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

– Dėl antrojo ieškinio pagrindo, siejamo su tuo, kad baudos skyrimas *Hit Groep*, kuri ekonominės veiklos nebevykdo nuo 2004 m. lapkričio 1 d., prieštarauja SESV 101 straipsnio tikslams, Europos politikai baudų skyrimo klausimu ir proporcingumo principui, nes ši bauda neadekvati ir nebūtina

98 Pateikdama nuorodą į 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimą *ETI ir kt.* (C-280/06, Rink., EU:C:2007:775) ir generalinės advokatės J. Kokott išvadą toje byloje (EU:C:2007:404) *Hit Groep* iš esmės teigia, kad nors nei ji, nei *Nedri* neišnyko ir nebuvo perduotos juridiniam asmeniui ar trečiajai įmonei, pati ji rinkoje

veiklos nevykdo nuo 2004 m. lapkričio 1 d. (t. y. daugiau nei penkerius metus iki tada, kai Komisijai skyrė baudą), kad jai buvo skirta bauda tik kaip *Nedri*, kuri viena padarė pažeidimą, patronuojančiajai bendrovei, todėl ji neturės jokio atgrasomojo poveikio.

99 Taigi, anot ieškovės, ši sankcija neatitinka konkurencijos politikos tikslų ir yra neproporcinga, nes neadekvati ir nebūtina siekiant SESV 101 straipsnio tikslo.

100 Ieškovė iš esmės mano, kad tokiomis aplinkybėmis pagal ekonominio tęstinumo principą nubaustas turėjo būti tik pažeidimą padaręs juridinis asmuo, t. y. *Nedri*, nes būdama tik kontroliuojančioji bendrovė ji tebuvo tuščias kiautas.

101 Anot jos, jei tokia kontroliuojančioji bendrovė kaip ji perduoda filialą, padariusį pažeidimą, paskui ši bendrovė nebevykdo ekonominės veiklos, buvusios grupės ekonominis tęstinumas grindžiamas subjektu, padariusiu pažeidimą, ir būtent šiam subjektui, o ne ekonominės veiklos nevykdančiai kontroliuojančiajai bendrovei turi būti skirta bauda.

102 *Hit Groep* taip pat teigia, kad, remiantis teismo praktika, galėdama rinktis, ar bausti patronuojančiąją, ar dukterinę bendrovę Komisija siekdama veiksmingumo turėjo bausti tik *Nedri*.

103 Be to, *Hit Groep* tvirtina, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, dukterinei bendrovei skirtos baudos dydžio Komisija negali nustatyti remdamasi buvusios patronuojančiosios bendrovės apyvarta, jei sprendimo priėmimo momentu įmonė buvo suskaidyta, nes buvusios patronuojančiosios bendrovės apyvarta nebeatspindi šios įmonės faktinio ekonominio pajėgumo. Todėl Komisija turėjo nustatyti tokį baudos dydį, kuris atitiktų įmonės faktinį ekonominį pajėgumą, o jis, atsižvelgiant į šios įmonės ribotą apyvartą ir ekonominės veiklos nevykdymą, buvo (ir yra) labai menkas. Dėl šios priežasties nubausta turėjo būti tik *Nedri*.

104 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

– Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, siejamo su tuo, kad buvo padaryta klaida, kai *Hit Groep* pripažinta solidariai atsakinga už *Nedri* padarytą pažeidimą

105 *Hit Groep* buvo pripažinta solidariai atsakinga už *Nedri* darytą pažeidimą laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d.

106 Vis dėlto *Hit Groep* pabrėžia, kad Komisija nepateikė nuomonės dėl laikotarpio nuo 1987 m. gegužės 1 d. iki 1994 m. gegužės 1 d., kuriuo ji taip pat turėjo 100 % savo dukterinės bendrovės kapitalo. Dėl laikotarpio nuo 1994 m. gegužės 1 d. iki 1997 m. gruodžio 31 d. Komisija manė neturėjusi įrodymų, kad *Nedri* buvo daroma lemiama įtaka.

107 *Hit Groep* iš esmės mano per administracinę procedūrą įrodžiusi, kad paneigė prezumpciją, jog patronuojančioji bendrovė, kuriai priklauso visas pažeidimą padariusios dukterinės bendrovės kapitalas, daro lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės elgesiui.

108 Ji primena, kad laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d. ji buvo kontroliuojančioji bendrovė.

109 Ieškovė mano, kad atsižvelgiant į tokios bendrovės pobūdį, jos veikimo būdą ir turimų akcijų kiekį negali būti laikoma, kad toks juridinis asmuo daro lemiamą įtaką dukterinei bendrovei, net jeigu turi 100 % jos akcijų, nebent Komisija įrodytų priešingai.

110 *Hit Groep* šiuo klausimu pažymi, kad, pirma, Komisija remiasi 1994 m. gegužės mėn. nurodymu (*directie-instructie*). Šis nurodymas buvo duotas likus ketveriems metams iki laikotarpio, dėl kurio Komisija įrodė lemiamos įtakos darymą. Be to, ji iš esmės mano, kad šis nurodymas nesusijęs su dukterinės bendrovės kasdieninės veiklos administravimu ar komercine politika ir kad tai yra paprasčiausiai pasinaudojimas teisėmis, kurias įstatymai ir įstatai suteikia turinčiai akcijų kontroliuojančiajai bendrovei. Galiausiai, anot *Hit Groep*, tiek *Nedri*, tiek ji pati teigė, kad šio nurodymo pobūdis nebuvo aiškus, ir *Nedri*, nepaisant jos teiginių šiuo atžvilgiu, šiam nurodymui nesuteikė tokios reikšmės, kokią suteikė Komisija.

111 Antra, *Hit Groep* pažymi, kad Komisija remiasi vadovų grupės, kuri susirinkdavo maždaug penkis kartus per metus, egzistavimu. Ieškovė nesutinka su tuo, kad ji pripažino, jog ši grupė diskutavo apie bendrus einamuosius reikalus ir kitais svarbiais klausimais. Ji teigia turėjusi tik du darbuotojus, nors 1994 m. ji turėjo 11 akcijų, o 2001 m. – 26. *Hit Groep* mano, kad tokiomis aplinkybėmis Komisija negalėjo paprasčiausiai nurodyti, jog ji darė lemiamą įtaką, ir nepateikti papildomų įrodymų šiuo klausimu, net jeigu ji iš tiesų prašė, kad *Nedri* ją informuotų apie bendrus einamuosius reikalus ir klausimus, dėl kurių ji suinteresuota. *Hit Groep* mano, kad Komisija nepateikia nei motyvų, nei įrodymų, susijusių su direktorių grupės susitarimų mastu.

112 Trečia, *Hit Groep* pažymi, kad Komisija remiasi *Nedri* kaltę patvirtinančiu pareiškimu, kuriame teigiama, kad per direktorių grupės susitikimus buvo diskutuojama visais komerciniais klausimais. *Hit Groep* teigia, kad ji šiuo klausimu jau išsakė savo nuomonę per administracinę procedūrą ir kad šiuos parodymus davė pažeidimą dariusi šalis ir jie nėra pagrįsti rašytiniais įrodymais ar trečiųjų šalių pareiškimais.

113 Kita vertus, *Hit Groep* mano, kad iš to, kaip klostėsi įvykiai, matyti, jog ji nedarė įtakos savo dukterinei bendrovei. Iš esmės ji mano, kad *Nedri* pradėjo dalyvauti kartelyje 1984 m., t. y. prieš keturiolika metų iki to momento, nuo kurio, kaip nuspręsta, ji darė lemiamą įtaką šiai įmonei, ir kad *Nedri* dalyvavo kartelyje iki 2002 m. rudens, kai *Hit Groep* pati perdavė šią dukterinę bendrovę. Anot jos, taip įrodoma, kad *Nedri* elgėsi savarankiškai.

114 Galiausiai ieškovė iš esmės mano, kad Komisijos teiginiai, kad ieškovė vykdė veiklą ir plieno sektoriuje, taigi komercinė *Nedri* veikla buvo susijusi su jos pačios veiklos sritimi, yra nepagrįsti. Ji nurodo, kad Komisija niekada neteigė, jog ieškovė žinojo apie *Nedri* daromą pažeidimą ir kad ji pati visada tvirtino nežinojusi apie šį pažeidimą, todėl nereikšmingi yra Komisijos teiginiai, kad ieškovė vykdė veiklą plieno sektoriuje, kuri bet kuriuo atveju nebuvo susijusi su APC sritimi.

115 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

Bendrojo Teismo vertinimas

116 Vieną po kito reikia išnagrinėti trečiąjį, paskui – pirmąjį ir antrąjį ieškinio pagrindus.

– Principų priminimas

117 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką įmonės sąvoka apima visus subjektus, vykdančius ekonominę veiklą, nepaisant jų teisinio statuso ir finansavimo būdo. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas taip pat patikslino, kad, pirma, įmonės sąvoka šiomis aplinkybėmis turi būti suprantama kaip reiškianti ūkio subjektą, net jeigu teisiniu požiūriu šį ūkio subjektą sudaro keli fiziniai ar juridiniai asmenys, ir, antra, kai toks ūkio subjektas pažeidžia konkurencijos taisykles, jis pagal asmeninės atsakomybės principą turi atsakyti už šį pažeidimą (žr. 2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, Rink., EU:C:2011:620, 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

118 Iš nusistovėjusios teismo praktikos taip pat matyti, kad atsakomybę už dukterinės bendrovės veiksmus galima priskirti patronuojančiajai bendrovei, be kita ko, kai, nors ir turėdama savarankišką teisinį subjektiškumą, ši dukterinė bendrovė savarankiškai nesprendžia dėl savo veiksmų rinkoje, o iš esmės įgyvendina patronuojančiosios bendrovės nurodymus, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius (žr. 117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 54 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

119 Esant tokiai situacijai, kadangi patronuojančioji bendrovė ir jos dukterinė bendrovė priklauso tam pačiam ekonominiam subjektui, todėl sudaro vieną įmonę, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, Komisija sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, gali skirti patronuojančiajai bendrovei, nesant reikalo nustatyti, kad ši bendrovė pati dalyvavo darant pažeidimą (žr. 117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 55 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Kitaip tariant, nebūtinai ta aplinkybė, jog patronuojančioji bendrovė kurstė dukterinę bendrovę padaryti pažeidimą, ir juo labiau tai, kad patronuojančioji bendrovė dalyvavo darant pažeidimą, o būtent tai, kad jos sudaro vieną įmonę, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, leidžia Komisijai sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, adresuoti patronuojančiajai bendrovei (117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 88 punktas).

120 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad konkrečiu atveju, kai patronuojančiajai bendrovei priklauso 100 % Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimą padariusios jos dukterinės bendrovės akcijų, pirma, ši patronuojančioji bendrovė gali daryti lemiamą įtaką šios dukterinės bendrovės veiksmams ir, antra, egzistuoja paneigiama prezumpcija, kad ši patronuojančioji bendrovė realiai daro lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės veiksmams (toliau – faktinės lemiamos įtakos prezumpcija) (žr. 117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 56 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

121 Faktinės lemiamos įtakos prezumpcija, be kita ko, skirta užtikrinti pusiausvyrai tarp, viena vertus, tikslo nutraukti konkurencijos taisyklėms, visų pirma SESV 101 straipsniui, prieštaraujančius veiksmus ir užkirsti kelią jiems atnaujinti svarbos ir, kita vertus, tam tikrų bendrųjų Sąjungos teisės principų, kaip antai nekaltumo prezumpcijos, bausmių individualizavimo ir teisinio saugumo principų, reikalavimų bei teisės į gynybą, įskaitant kovos priemonių lygybės principą. Būtent dėl šios priežasties ši prezumpcija gali būti paneigta (117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 59 punktas). Darytina išvada, kad tokia prezumpcija yra proporcinga siekiamam teisėtam tikslui (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Schindler Holding ir kt. / Komisija*, C-501/11 P, Rink., EU:C:2013:522, 108 punktas).

122 Komisijai pakanka įrodyti, jog patronuojančiajai bendrovei priklauso visas jos dukterinės bendrovės kapitalas, kad būtų preziumuojama, jog patronuojančioji bendrovė faktiškai daro lemiamą įtaką jos ekonominei politikai. Tada Komisija gali pripažinti, kad patronuojančioji bendrovė solidariai atsakinga už jos dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, nebent ši patronuojančioji bendrovė, kuri turi paneigti šią prezumpciją, pateiktų pakankamai įrodymų, patvirtinančių, kad jos dukterinė bendrovė rinkoje elgiasi savarankiškai (žr. 117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 57 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

123 Reikia pažymėti, kad nors, be to, kad patronuojančioji bendrovė turi turėti 100 % dukterinės bendrovės kapitalo, Teisingumo Teismas savo praktikoje nurodė ir kitas aplinkybes, kaip antai, kad nebuvo nuginčyta, jog patronuojančioji bendrovė darė įtaką savo dukterinės bendrovės prekybos politikai arba kad abiem bendrovėms buvo bendrai atstovaujama per administracinę procedūrą, vis dėlto šias aplinkybes Teisingumo Teismas nurodė ne tam, kad nustatytų, jog minėta prezumpcija taikoma, tik jei pateikta papildomų įrodymų, kad patronuojančioji bendrovė iš tikrųjų darė įtaką. Kitaip tariant, konkrečiu atveju norėdama taikyti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją, Komisija neprivalo nurodyti papildomų požymių, be tų, kurie patvirtina galimybę taikyti ir naudoti šią prezumpciją (šiuo klausimu žr. 117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 80 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

124 Be to, faktinės lemiamos įtakos prezumpcija grindžiama nuomone, kad, išskyrus visiškai išimtines aplinkybes, visą dukterinės bendrovės kapitalą turinti bendrovė vien dėl tokios kapitalo dalies gali daryti lemiamą įtaką šios dukterinės bendrovės elgesiui ir kad faktinio nepasinaudojimo šia įtakos galia paprastai prasmingiausia ieškoti subjektams, kurių atžvilgiu ši prezumpcija taikoma. Šiomis aplinkybėmis, jeigu šiai prezumpcijai paneigti suinteresuotajai šaliai pakaktų paprasčiausiai padaryti nepagrįstus teiginius, ji prarastų didelę dalį savo veiksmingumo (117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 60 ir 61 punktai).

125 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad vien aplinkybės, jog patronuojančioji bendrovė yra ir kontroliuojančioji, nepakanka, kad būtų įrodyta, jog ji darė lemiamą įtaką minėtai dukterinei bendrovei. Bendrovių grupės atveju kontroliuojančioji bendrovė, kuri koordinuoja, be kita ko, grupės finansines investicijas, turi užduotį pergrupuoti turimas įvairių bendrovių akcijas ir užtikrinti vientisą valdymą, be kita ko, vykdydama šią biudžetinę kontrolę (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, T-69/04, Rink., EU:T:2008:415, 63 punktą; 2011 m. liepos 13 d. Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, T-38/07, Rink., EU:T:2011:355, 70 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir 2012 m. birželio 29 d. Sprendimo *E.ON Ruhrgas ir E.ON / Komisija*, T-360/09, Rink., EU:T:2012:332, 283 punktą).

126 Be to, siekiant nustatyti, ar dukterinė bendrovė pati sprendžia dėl savo elgesio rinkoje, reikia atsižvelgti į visus reikšmingus duomenis apie ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, kurie sieja šią dukterinę bendrovę su patronuojančiąja bendrove ir kurie gali skirtis, nelygu konkretus atvejis, todėl negali būti išvardyti kaip baigtinis sąrašas (2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, C-97/08 P, Rink., EU:C:2009:536 74 punktas).

127 Reikia vertinti ne tik argumentus, susijusius su dukterinės bendrovės komercine politika *stricto sensu*, pavyzdžiui, su platinimo arba kainų strategija. Konkrečiai kalbant, vien parodymo, kad šiuos specifinius savo komercinės politikos aspektus kontroliuoja dukterinė bendrovė, šiuo atžvilgiu negaudama nurodymų, nepakanka, kad būtų paneigta faktinės lemiamos įtakos prezumpcija (žr. 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *FMC / Komisija*, T-197/06, Rink, EU:T:2011:282, 105 punktą ir jame nurodyta teismo praktiką).

128 Taip pat aplinkybės, jog dukterinė bendrovė atitinkamoje rinkoje niekada nevykdė specialios patronuojančiosios bendrovės informavimo politikos, nepakanka siekiant įrodyti jos savarankiškumą, nes dukterinės bendrovės savarankiškumas vertinamas atsižvelgiant ne tik į įmonės veiklos valdymo aspektus (127 punkte nurodyto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 145 punktas).

129 Be to, aplinkybė, kad iš bylos medžiagos dokumentų nematyti, jog patronuojančioji bendrovė davė nurodymų savo dukterinei bendrovei, neįrodo, kad tokių nurodymų nebuvo (žr. 2011 m. birželio 7 d. Sprendimo *Arkema France ir kt. / Komisija*, T-217/06, Rink., EU:T:2011:251, 118 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

130 Norint dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus priskirti jos patronuojančiajai bendrovei nereikia įrodyti, kad patronuojančioji bendrovė daro įtaką savo dukterinės bendrovės politikai specifinėje srityje, kurioje buvo padarytas pažeidimas (125 punkte nurodyto Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, EU:T:2011:355, 70 punktas ir 2011 m. liepos 13 d. Sprendimo *Eni / Komisija*, T-39/07, Rink., EU:T:2011:356, 97 punktas).

131 Be to, patronuojančioji bendrovė gali būti laikoma atsakinga už dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą, net kai grupėje yra daug veiklą vykdančių bendrovių (1999 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, Rink., EU:T:1999:80, 989 punktas ir 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, T-343/06, Rink., EU:T:2012:478, 52 punktas).

132 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal SESV 296 straipsnį reikalaujamas motyvavimas turi būti pritaikytas prie atitinkamo teisės akto pobūdžio ir aiškiai bei nedviprasmiškai atspindėti tą teisės aktą priėmusios Sąjungos institucijos argumentus, kad suinteresuotosios šalys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pagrindimu, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, ypač į akto turinį, motyvų, kuriais remiamasi, pobūdį ir į interesą gauti paaiškinimus, kurį asmenys, kuriems šis aktas skirtas, arba kiti asmenys, su kuriais šis aktas tiesiogiai bei konkrečiai susijęs, gali turėti. Nereikalaujama motyvuojant išvardyti visų reikšmingų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes klausimas, ar teisės akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir į aplinkybes bei visas atitinkamą klausimą reglamentuojančias teisės taisykles (1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink., EU:C:1998:154, 63 punktas; 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-301/96, Rink., EU:C:2003:509, 87 punktas ir 2004 m. birželio 22 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, C-42/01, Rink., EU:C:2004:379, 66 punktas).

133 Dėl proporcingumo principo reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina aptariamais teisės aktais siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti, todėl kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi siekiamiems tikslams (žr. 2013 m. spalio 17 d. Sprendimo *Schaible*, C-101/12, Rink., EU:C:2013:661, 29 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

– Dėl trečiojo pagrindo pagrįstumo

134 *Hit Groep* neginčija, kad jai priklausė 100 % jos dukterinės bendrovės *Nedri* kapitalo, tačiau iš esmės teigia, jog atsižvelgiant į tai, kad ji yra kontroliuojančioji bendrovė, 100 % dukterinės bendrovės kapitalo turėjimas neleidžia Komisijai daryti išvados, kad ji darė lemiamą įtaką tai bendrovei.

135 Komisija turi pateikti tokios įtakos įrodymų, o ji to nepadarė, nes papildomi įrodymai, kuriais ši institucija remiasi, neleidžia daryti tokios išvados.

136 Kita vertus, ieškovė teigia paneigusi faktinės lemiamos įtakos prezumpciją.

137 Vis dėlto šiuos argumentus reikia atmesti.

138 Kadangi *Hit Groep* priklausė 100 % jos dukterinės bendrovės kapitalo per visą pažeidimo laikotarpį, dėl kurio jai pateikti kaltinimai, Komisija turėjo teisę taikyti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją ir neturėjo pateikti kitų įrodymų šiuo klausimu (žr. 117 punkte nurodyto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 63 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

139 Darytina išvada, kad Komisijos pateiktų papildomų įrodymų (t. y. 1994 m. gegužės mėn. nurodymas, vadovų grupės buvimas ir įtaka, taip pat *Nedri* pareiškimai) nereikšmingumas, jei būtų įrodytas, bet kuriuo atveju neturėtų įtakos ieškovės atsakomybei, nes pakanka faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos, kad *Hit Groep* būtų pripažinta atsakinga, nebent ji tą prezumpciją paneigtų, o to ji nepadarė.

140 To, kad *Hit Groep* yra kontroliuojančioji bendrovė, net ir nevykdanti veiklos, nepakanka siekiant paneigti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją (šiuo klausimu žr. 125 punkte nurodytų sprendimų *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, EU:T:2008:415, 63 punktą; *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, EU:T:2011:355, 70 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir *E.ON Ruhrgas ir E.ON / Komisija*, EU:T:2012:332, 283 punktą) ir tai nelemia įrodinėjimo pareigos perkėlimo, kaip klaidingai teigia *Hit Groep*.

141 Šiuo klausimu tai, kad patronuojančioji bendrovė apsiribojo savo akcijų valdymu, atsižvelgiant į tai, kad ji yra akcinė bendrovė ir į jos įstatuose numatytą tikslą, neturi reikšmės (šiuo klausimu žr. 125 punkte nurodyto Sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, EU:T:2008:415, 70 punktą ir 127 punkte nurodyto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 130 punktą). Be to, norint *Nedri* padarytą pažeidimą inkriminuoti jos patronuojančiajai bendrovei nereikia įrodyti, kad *Hit Groep* darė įtaką savo dukterinės bendrovės politikai konkrečioje srityje, kurioje buvo padarytas pažeidimas (šiuo klausimu žr. 125 punkte nurodyto Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, EU:T:2011:355, 70 punktą ir 130 punkte nurodyto Sprendimo *Eni / Komisija*, EU:T:2011:356, 97 punktą).

142 Darytina išvada, kad to, jog patronuojančioji bendrovė pati nevykdė veiklos APC sektoriuje, taip pat nepakanka norint paneigti faktinės lemiamos įtakos darymo prezumpciją, todėl šiuo klausimu pateiktus *Hit Groep* argumentus reikia atmesti.

143 Be to, *Hit Groep* argumentą, kad iš to, kaip klostėsi įvykiai, matyti, jog ji neturėjo įtakos savo dukterinei bendrovei, taip pat reikia atmesti.

144 Faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos negali paneigti vien tai, kad *Nedri* pati nustatydavo savo komercinę politiką *stricto sensu*, kaip antai tiekimo ar kainų strategiją, negaudama šiuo klausimu nurodymų iš *Hit Groep*. Tuo remiantis darytina išvada, kad dukterinės bendrovės savarankiškumas taip pat negali būti įrodytas vien parodant, jog ji pati nustatydavo specifinius savo prekybos su pažeidimu susijusiais produktais politikos aspektus.

145 Taip pat, kadangi *Nedri* savarankiškumą reikia vertinti atsižvelgiant ne tik į šios įmonės veiklos valdymo aspektus, to, kad dukterinė bendrovė savo patronuojančiosios bendrovės naudai niekada neįgyvendino specialios informavimo politikos atitinkamoje rinkoje, nepakanka siekiant įrodyti jos savarankiškumą (šiuo klausimu žr. 127 punkte nurodyto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 105 ir paskesnius punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

146 Todėl nė vienas *Hit Groep* pateiktas įrodymas negali paneigti faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos, o trečiasis pagrindas turi būti atmestas.

– Dėl pirmojo ir antrojo pagrindų pagrįstumo

147 Kadangi pagal šio sprendimo 119 punkte primintą nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nereikia įrodyti asmeninio patronuojančiosios bendrovės dalyvavimo darant pažeidimą, kad būtų galima adresuoti sprendimą, kuriuo jai skiriama bauda už minėto pažeidimo padarymą, negalima sutikti su *Hit Groep* argumentu, kad pažeidimo negalima jai inkriminuoti, nes ji pati nedarė pažeidimo ir nedalyvavo jį darant.

148 Todėl Komisija neturėjo specialiai motyvuoti ginčijamo sprendimo dėl pažeidimo inkriminavimo *Hit Groep* kaip *Nedri* patronuojančiajai bendrovei.

149 Taigi visas pirmasis pagrindas turi būti atmestas.

150 Dėl antrojo pagrindo reikia priminti, kad, siekiant veiksmingai įgyvendinti konkurencijos taisykles, išimtiniais atvejais gali būti reikalinga kartelį priskirti ne pirminiam, o naujajam jame dalyvavusios įmonės valdytojui, jeigu jis tikrai gali būti laikomas pirminio valdytojo perėmėju, t. y. jeigu toliau valdo kartelyje dalyvavusią įmonę (šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados 98 punkte nurodytam Sprendimui *ETI ir kt.*, EU:C:2007:404, 75 ir 76 punktus). Jeigu nebūtų numatyta jokios kitos galimybės skirti sankciją kitam subjektui nei tas, kuris padarė pažeidimą, įmonės galėtų išvengti sankcijų paprasčiausiai pakeisdamos savo tapatybę restruktūrizavimu, perdavimu arba kitomis teisinėmis arba organizacinėmis reformomis (šiuo klausimu žr. 98 punkte nurodyto Sprendimo *ETI ir kt.*, EU:C:2007:775, 41 punktą).

151 Kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, „ekonominio tęstinumo“ kriterijus taikomas tik tuo atveju, kai už įmonės valdymą atsakingas juridinis asmuo padarius pažeidimą nustoja teisiškai egzistuoti (1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink., EU:C:1999:356, 145 punktas ir 2002 m. kovo 20 d. Sprendimo *HFB ir kt. / Komisija*, T-9/99, Rink., EU:T:2002:70, 104 punktas); arba vidinio įmonės restruktūrizavimo atvejais, kai pirminis valdytojas nenustoja teisiškai egzistuoti, bet nebevykdo ekonominės veiklos atitinkamoje rinkoje; arba atsižvelgiant į struktūrinius pradinio įmonės valdytojo ir naujo valdytojo ryšius (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink., EU:C:2004:6, 359 punktą ir 98 punkte nurodyto Sprendimo *ETI ir kt.*, EU:C:2007:775, 41 punktą).

152 Vis dėlto konstatuotina, kad, kaip pažymi Komisija, *Hit Groep* atvejis nepriklauso vienam iš dviejų Teisingumo Teismo nurodytų atvejų.

153 Nei *Nedri*, nei *Hit Groep* nenustojo egzistuoti – nors jos ir nebepriklauso tai pačiai grupei – ir nebuvo vidinio restruktūrizavimo, kurį vykdant *Hit Groep* turėtų struktūrinių ryšių su koncesininku.

154 Darytina išvada, kad ekonominio tęstinumo kriterijus, kuris pateisintų pažeidimo inkriminavimą tik dukterinei bendrovei, netaikomas šiuo atveju ir kad *Hit Groep* negali remtis šia teismo praktika nesutikdama su tuo, kad ji turi būti pripažinta solidariai atsakinga už *Nedri* padarytą pažeidimą, nors kontroliavo 100 % šios kapitalo.

155 Be to, Komisija teisingai primena, kad nubaudimas už konkurencijos teisės pažeidimus ir su tuo susijusi bauda turi tiek atgrasomąjį, tiek represinį poveikį ir kad sankcija taip pat taikoma patronuojančiajai bendrovei, net jeigu ši, kaip šiuo atveju, apribojo savo ekonominę veiklą, tačiau toliau teisiškai egzistuoja, dėl ko yra galimybė ją nubausti.

156 Todėl negalima sutikti su *Hit Groep* argumentais, susijusiais su jai skirtos sankcijos neveiksmingumu. *Hit Groep* nubaudimas nėra savaime neveiksmingas ar prieštaraujantis SESV 101 straipsnio tikslui.

157 Galiausiai, anot ieškovės, iš 2011 m. kovo 24 d. Sprendimo *Pegler / Komisija* (T-386/06, Rink., EU:T:2011:115) matyti, kad Komisija negali dukterinei bendrovei skirtos baudos dydžio nustatyti remdamasi jos buvusios patronuojančiosios bendrovės apyvarta, jei priimant sprendimą įmonė buvo suskaidyta, nes buvusios patronuojančiosios bendrovės apyvarta nebeatspindi šios įmonės faktinio ekonominio pajėgumo.

158 Anot *Hit Groep*, darytina išvada, kad Komisija turėjo nustatyti baudos dydį, atitinkantį ieškovės faktinį ekonominį pajėgumą, kuris, atsižvelgiant į ribotą jos apyvartą ir tai, kad ginčijamo sprendimo priėmimo momentu ji nevykdė ekonominės veiklos, buvo labai menkas, todėl Komisija turėjo skirti sankciją tik *Nedri*.

159 Vis dėlto su tokiais argumentais (reikia pažymėti, kad pirmą kartą jie buvo nurodyti tik dublike (2.14 punktas)) negalima sutikti.

160 Pirma, 157 punkte nurodyto Sprendimo *Pegler / Komisija* (EU:T:2011:115) 133 punkte, į kurį ieškovė pateikia nuorodą, kalbama apie faktinę ir teisinę situaciją, kuri skiriasi nuo *Nedri* ir *Hit Groep* situacijos. Iš tiesų ji susijusi su Pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir 65 straipsnio 5 dalį skirtų baudų apskaičiavimo gairių (OL 1998 C, p. 3) 1.A punkto ketvirtos ir penktos pastraipų, susijusių su baudos padidinimu siekiant atgrasyti, taikymu.

161 Antra, tiesa, kad pagal teismo praktiką, jei paaiškėja, jog įmonę, kaip už baudžiamą pažeidimą atsakingą ekonominį vienetą, sudaro keli sprendimo, kuriuo skiriama bauda, adresatai ir jei tokia padėtis išlieka ir šio sprendimo priėmimo momentu, maksimali riba gali būti apskaičiuojama remiantis šios įmonės bendra, t. y. visų jos sudedamųjų dalių, apyvarta. Kita vertus, jei per tą laiką šis ekonominis vienetas

iširo, kiekvienas sprendimo adresatas turi teisę į tai, kad ši riba jam būtų taikoma individualiai (2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. / Komisija*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, EU:T:2005:220, 390 punktas).

162 Vis dėlto 10 % maksimalią ribą Komisija apskaičiavo remdamasi *Hit Groep* apyvarta, nors ši ginčijamo sprendimo priėmimo momentu nebesudarė vienos įmonės su *Nedri*.

163 Kiek ieškovė savo argumentais ginčija referencinius metus, į kuriuos atsižvelgė Komisija, reikia konstatuoti, kad šie argumentai sutampa su ketvirtojo pagrindo pirma dalimi, kuri susijusi būtent su šiuo klausimu ir į kurią reikia pateikti nuorodą.

164 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti kaip nereikšmingą, nesant reikalo nuspręsti dėl jo priimtinumo.

165 Taigi visas antrasis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, siejamo su įvairiomis klaidomis, padarytomis kai nustatant Hit Groep skirtos baudos dydį buvo atsižvelgta į tam tikras aplinkybes

Dėl pirmos dalies, siejamos su tuo, kad Komisija klaidingai atsižvelgdama į *Hit Groep* 2003 m. apyvartą pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, taip pat proporcingumo ir gero administravimo principus

– Šalių argumentai

166 *Hit Groep* iš esmės teigia, kad Komisija klaidingai rėmėsi praktika, suformuota 2007 m. birželio 7 d. Sprendime *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (C-76/06 P, Rink., EU:C:2007:326), kuriame kalbama apie situaciją, kai įmonė nevykdė jokios veiklos ir neturėjo jokios apyvartos finansiniais metais iki ginčijamo sprendimo priėmimo, tam, kad jos atveju atsižvelgtų į 2003 m. apyvartą, kuri šiais finansiniais metais buvo 69 345 000 EUR, o ne į jos 2009 m. apyvartą, kuri siekė 152 257 EUR.

167 *Hit Groep* mano, kad šiuo atžvilgiu reikia atsižvelgti į tai, kad ji yra kontroliuojančioji bendrovė, kuri paprastai vykdo tokią veiklą: įgyja akcijų, jų turi, gauna palūkanas ir parduoda šias akcijas. Šiuo aspektu jos situacija skiriasi nuo buvusios byloje, kurioje priimtas 166 punkte nurodytas Sprendimas *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, (EU:C:2007:326), kai įmonė buvo ne kontroliuojančioji bendrovė, o veiklą vykdanti įmonė.

168 Anot ieškovės, kartu su kontroliuojančiosios bendrovės finansine veikla besikeičianti jos apyvarta ir sąlyginai riboto finansinio rezervo ir nedidelės apyvartos išlaikymas bėgant metams turi būti laikomi įprasta tokios bendrovės veikla.

169 *Hit Groep* nurodo, kad jos situacija taip pat skiriasi nuo situacijos byloje, kurioje priimtas 166 punkte nurodytas Sprendimas *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (EU:C:2007:326), nes, priešingai nei toje byloje, jos veiklos mastas beveik septynerius metus buvo gerokai sumažėjęs, tačiau ją reikia laikyti įprasta jos veikla.

170 Todėl Komisija suklydo, kai netaikė Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies.

171 Be to, anot jos, iš 166 punkte nurodyto Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (EU:C:2007:326) matyti, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos 10 % maksimalios ribos tikslas yra išvengti to, kad bauda būtų neproporcinga įmonės dydžiui, ir tai, kad atitinkama įmonė turi vykdyti komercinę veiklą tą dieną, kai jai skiriama bauda.

172 Anot *Hit Groep*, tai reiškia, kad Komisija turėjo patikrinti, ar bauda yra proporcinga, o ji to nepadarė, nors turėjo visus tam reikalingus įrodymus, taip pažeisdama proporcingumo ir gero administravimo principus.

173 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

– Bendrojo Teismo vertinimas

174 Taikydama Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį Komisija gali savo sprendimu skirti baudas įmonėms ir įmonių asociacijoms, kai šios tyčia ar dėl neatsargumo pažeidžia SESV 101 ir 102 straipsnio nuostatas. Kiekvienai pažeidimą padariusiai įmonei ar įmonių asociacijai skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios praėjusių ūkinių metų apyvartos.

175 Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje numatyta maksimalia apyvartos riba siekiama išvengti, kad Komisijos skiriamos baudos būtų neproporcingos atitinkamos įmonės dydžiui (166 punkte nurodyto Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, EU:C:2007:326, 24 punktas).

176 Tai yra vienodai visoms įmonėms taikoma ir apskaičiuojama atsižvelgiant į kiekvienos įmonės dydį viršutinė riba, kurios tikslas yra skirtingas ir savarankiškas, palyginti su pažeidimo sunkumo ir trukmės kriterijais. Vienintelė įmanoma jos pasekmė – kad remiantis šiais kriterijais apskaičiuotas baudos dydis būtų sumažintas iki leistino maksimalaus lygio. Jos taikymas lemia, kad atitinkama įmonė nemoka baudos, kurią iš principo turėtų mokėti atlikus vertinimą pagal minėtus kriterijus (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink., EU:C:2005:408, 281–283 punktai).

177 Kitaip tariant, 23 straipsnio 2 dalyje nustačius 10 % kiekvienos įmonės, dalyvavusios darant pažeidimą, apyvartos maksimalią ribą siekiama būtent išvengti, kad baudos, kuri yra didesnė nei ši riba, paskyrimas viršytų įmonės galėjimo mokėti pajėgumą tą dieną, kai Komisija ją pripažįsta atsakinga už pažeidimą ir skiria piniginę sankciją (2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *YKK ir kt. / Komisija*, C-408/12 P, Rink., EU:C:2014:2153, 63 punktas).

178 Kalbant apie sąvoką „praėję ūkiniai metai“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, reikia pažymėti, kad ji iš principo susijusi su paskutiniais ištisais atitinkamos įmonės veiklos metais, turint omenyje sprendimo priėmimo dieną (2010 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Gütermann ir Zwicky / Komisija*, T-456/05 ir T-457/05, Rink., EU:T:2010:168, 80 punktas; taip pat šiuo klausimu žr. 166 punkte nurodyto Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, EU:C:2007:326, 32 punktą).

179 Tiek iš sistemos, kuriai priklauso Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antros pastraipos nuostatos, tikslų, tiek iš šio sprendimo 166 punkte minėtos teismo praktikos matyti, kad 10 % maksimalios ribos taikymas suponuoja, kad, pirma, Komisija turi duomenų apie iki sprendimo priėmimo ėjusių ūkinių metų apyvartą ir, antra, šie duomenys atspindi ištisus 12 mėnesių įprastos ekonominės veiklos metus (2005 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, T-33/02, Rink., EU:T:2005:428, 38 punktas ir 178 punkte nurodyto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky / Komisija*, EU:T:2010:168, 95 punktas).

180 Nors iš 166 punkte nurodyto Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (EU:C:2007:326, 32 punktas) matyti, kad apskaičiuodama Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje numatytą maksimalią baudos ribą Komisija iš principo turi atsižvelgti į atitinkamos įmonės apyvartą paskutiniais ištisais ūkiniais metais iki sprendimo, kuriuo skiriama bauda, priėmimo, vis dėlto iš teisės akto, kuriam priklauso minėta nuostata, konteksto ir tikslų matyti, kad kai iki Komisijos sprendimo priėmimo ėjusių ūkinių metų apyvarta neatspindi ištisų 12 mėnesių įprastos ekonominės veiklos metų ir nesuteikia

jokios naudingos informacijos apie realią atitinkamos įmonės ekonominę situaciją ir nepadeda nustatyti šiai įmonei skirtinos baudos dydžio, į šią apyvartą negali būti atsižvelgta siekiant nustatyti maksimalią baudos ribą. Tokiu atveju, kuris gali atsirasti tik esant išimtinėms aplinkybėms, apskaičiuodama maksimalią baudos ribą Komisija privalo atsižvelgti į paskutinius ištisus ūkinius metus, atspindinčius ištisus įprastos ekonominės veiklos metus (2012 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *1. garantovaná / Komisija*, T-392/09, EU:T:2012:674, 86 punktas, apeliacine tvarka patvirtintas 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimu *1. garantovaná / Komisija*, C-90/13 P, EU:C:2014:326).

181 Nagrinėjamu atveju neginčytina, kad 2009 m. rugsėjo mėn. *Hit Groep* atsakydama į Komisijos klausimą pastarajai nurodė, kad pardavė *Nedri* 2002 m. sausio 17 d., o visas kitas turimas akcijas – 2004 m. lapkričio 1 d., todėl nuo pastarosios datos ji nebevykdė jokios veiklos (ieškinio A 13 priedas, p. 223 ir 224). Be to, *Hit Groep* jai perdavė duomenis apie savo 2003 ir 2004 m. apyvartą.

182 Todėl atsižvelgiant į šio sprendimo 179 ir 168 punktuose primintą teismo praktiką reikia konstatuoti, kad Komisija nepadarė klaidos, kai priėjo prie išvados, kad dėl to, jog 2009 ūkinių metų apyvarta nesuteikia jokios naudingos informacijos apie realią atitinkamos įmonės ekonominę situaciją, apskaičiuojant Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatytą 10 % maksimalią ribą reikia atsižvelgti į apyvartą, pasiektą 2003 m., kurie buvo paskutiniai ištisi 12 mėnesių įmonės įprastos ekonominės veiklos metai.

183 Be to, reikia atmesti ieškovės argumentus dėl jos, kaip kontroliuojančiosios bendrovės, statuso ir to, kad sąlyginai riboto finansinio rezervo ir labai nedidesnės apyvartos turėjimas kelerius metus (nuo 2005 m. iki 2009 m.) gali būti laikomas įprasta kontroliuojančiosios bendrovės veikla, o tai esą pateisina atsižvelgimą į jos 2009 m. apyvartą.

184 Šie teiginiai prieštarauja pačios ieškovės pareiškimams dėl jos veiklos nutraukimo 2004 m., kurie iš tikrųjų patvirtina, kad įmonės 12 mėnesių „paskutiniai ištisi įprastos veiklos metai“ yra 2003 m., o ne 2009 m.

185 Be to, ieškovė primena, kad įprastą kontroliuojančiosios bendrovės veiklą sudaro akcijų įsigijimas, jų turėjimas, palūkanų gavimas ir akcijų pardavimas. Konstatuotina, kad ji pardavė visas savo akcijas 2004 m. ir po šios datos, kaip pati teigia, ji apsiribojo riboto finansinio rezervo ir labai nedidelės apyvartos turėjimu, o to nepakanka įrodyti, kad ši bendrovė vykdė įprastą ekonominę veiklą (šiuo klausimu žr. 179 punkte nurodyto Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, EU:T:2005:428, 48 ir paskesnius punktus ir 178 punkte nurodyto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky / Komisija*, EU:T:2010:168, 102 punktą).

186 Todėl Komisija nepažeidė Teisingumo Teismo išaiškintų Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antros pastraipos nuostatų.

187 Darytina išvada, kad remdamasi 2003 ūkiniais metais tam, kad apskaičiuotų Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatytą 10 % maksimalią ribą, Komisija nepažeidė nei proporcingumo, nei gero administravimo principų, nes atsižvelgė, kaip ir turėjo padaryti, į paskutinius ištisus 12 mėnesių ieškovės įprastos ekonominės veiklos metus.

188 Todėl reikia atmesti ketvirtojo pagrindo pirmą dalį.

Dėl antros dalies, siejamos su tuo, kad *Hit Groep* bauda turėjo būti sumažinta dėl *Nedri* baudos sumažinimo pagal Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo

– Šalių argumentai

189 *Hit Groep* iš esmės mano, kad dėl to, jog ji pripažinta tik solidariai atsakinga už buvusiai dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, nes pastaroji dalyvavo darant pažeidimą, jai savaime turėjo būti sumažinta bauda kaip ir *Nedri* pagal Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo, o Komisija neteisėtai to nepadarė. Tuo metu įvykęs *Nedri* pardavimas negali turėti įtakos šiuo klausimu, juo labiau kad šis pardavimas neturi padarinių solidariai jos atsakomybei.

190 Ji teigia, kad jei atsakomybės už pažeidimą pripažinimas grindžiamas įmonės sąvoka ir ji yra solidariai atsakinga, nes turėjo 100 % *Nedri* kapitalo, tokiu pačiu būdu turi būti nustatyta šios atsakomybės padarinių įtaka nustatant baudos dydį. Šiuo atžvilgiu ji nesutinka su Komisijos argumentais, kad toks požiūris būtų nesuderinamas su Pranešimo dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo logika, ir teigia, jog, priešingai, nei tvirtina Komisija, ji nėra „kita įmonė“, kiek tai susiję su baudos dydžio nustatymu.

191 Be to, ji mano, kad Komisija negali remtis 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendime *Hoechst / Komisija* (T-161/05, Rink., EU:T:2009:366) suformuota teismo praktika, susijusia su kitokia situacija nei jos.

192 Šiuo atveju pažeidimą darė ne paeiliui ji pati ir *Nedri*, o tik *Nedri* laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d.

193 *Hit Groep* taip pat mano, kad jos negalima kaltinti tuo, jog ji nepateikė prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, nes ji apie nieką nežinojo, todėl neturėjo jokios svarbios informacijos.

194 Tai, kad, Komisijai pateikus prašymus pateikti informacijos, ji galėjo žinoti apie atitinkamą procedūrą 2003 m. ir 2004 m., šiuo atžvilgiu neturi reikšmės, nes ji pati pardavė *Nedri* 2002 m. ir tuo to laiko nebeturėjo jokios informacijos.

195 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

– Bendrojo Teismo vertinimas

196 Iš teismo praktikos matyti, kad tik įmonei, bendradarbiavusiai su Komisija pagal Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo, remiantis šiuo pranešimu gali būti suteiktas baudos, kuri jai būtų skirta nesant tokio bendradarbiavimo, sumažinimas. Toks sumažinimas negali būti taikomas bendrovei, dalį atitinkamo pažeidimo laikotarpio priklausiusiai ekonominiam vienetui, kurį sudarė įmonė, tačiau jam nebepriklausiusiai tuo momentu, kai ta įmonė bendradarbiavo su Komisija. Atsižvelgiant į Pranešimu dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo siekiamą tikslą – skatinti atskleisti Sąjungos konkurencijos teisei prieštaraujantį elgesį ir siekiant užtikrinti, kad ši teisė būtų taikoma veiksmingai, nėra pagrindo vienai įmonei dėl jos bendradarbiavimo su Komisija taikytą baudų sumažinimą taikyti ir įmonei, kuri praeityje kontroliavo veiklos sektorių, su kuriuo susijęs atitinkamas pažeidimas, tačiau pati neprisidėjo jį atskleidžiant (2014 m. balandžio 30 d. Sprendimo *FLSmidth / Komisija*, C-238/12 P, Rink., EU:C:2014:284, 83 ir 85 punktai ir 191 punkte nurodyto Sprendimo *Hoechst / Komisija*, EU:T:2009:366, 76 punktas).

197 Nagrinėjamu atveju *Hit Groep* nebekontroliavo *Nedri* tuo momentu, kai ši paprašė taikyti Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo, ir nepadėjo atskleisti pažeidimo. Ieškovė pati pažymi, kad jai apie nieką nebuvo pranešama, todėl ji neturėjo jokios reikšmingos informacijos, kurią būtų galėjusi atskleisti Komisijai.

198 Todėl jai negali būti taikomas baudos sumažinimas, kuris buvo suteiktas *Nedri*.

199 Be to, reikia priminti, kad *Hit Groep* buvo teisėtai (žr. šio sprendimo 119 ir 147 punktus) pripažinta atsakinga už pažeidimo darymą nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d., nes darė lemiamą įtaką savo dukterinei bendrovei, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 9 punkto b papunkčio. Tada abi bendrovės, sudarančios vieną įmonę, kaip tai suprantama pagal konkurencijos teisę, buvo pripažintos solidariai atsakingomis už joms skirtos baudos dalies sumokėjimą.

200 Taigi *Hit Groep* argumentas, kad tik *Nedri* padarė pažeidimą, o ji pati buvo pripažinta tik solidariai atsakinga, kyla iš klaidingo ginčijamo sprendimo aiškinimo.

201 Todėl reikia atmesti ketvirtojo pagrindo antrą dalį.

Dėl ketvirtojo pagrindo trečios dalies, siejamos su tuo, kad, pirma, būdama solidariai atsakinga už *Nedri* skirtos baudos sumokėjimą *Hit Groep* neturėjo būti pripažinta *prorata temporis* atsakinga už baudos dalies, kuri jai skirta, sumokėjimą ir, antra, Komisija suklydo, kai *Hit Groep* skirtos baudos dydį apskaičiavo atskirai, ir dėl ketvirtojo pagrindo ketvirtos dalies, siejamos su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu

– Šalių argumentai

202 *Hit Groep* iš esmės teigia, kad ji buvo pripažinta atsakinga kaip *Nedri* patronuojančioji bendrovė, o ne dėl jos pačios padaryto SESV 101 straipsnio pažeidimo. Ji mano, kad iš ginčijamo sprendimo matyti, jog Komisija ją pripažino atsakinga tik už *Nedri* skirtos baudos dėl laikotarpio nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d. sumokėjimą.

203 *Hit Groep* teigia, kad šiai išvadai prieštarauja tai, jog skirta bauda didesnė už skirtąją *Nedri*, nes jos atsakomybė negali viršyti *Nedri* atsakomybės pagal 2011 m. kovo 24 d. Sprendimą *Tomkins / Komisija* (T-382/06, Rink., EU:T:2011:112).

204 Anot ieškovės, ji turėjo būti pripažinta solidariai *prorata temporis* atsakinga sumokėti 48/224 *Nedri* skirtos baudos. Toks proporcingas apskaičiavimas esą atitinka teismo praktiką (126 punkte nurodytas Sprendimas *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, EU:C:2009:536). Todėl jai skirta bauda yra neproporcinga.

205 Anot ieškovės, žinoma, Komisija savo nuomonę grindžia įvairiais Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimais (2000 m. lapkričio 16 d. sprendimai *Stora Kopparbergs Bergslags / Komisija*, C-286/98 P, Rink., EU:C:2000:630 ir *Cascades / Komisija*, C-279/98 P, Rink., EU:C:2000:626; 1991 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Enichem Anic / Komisija*, T-6/89, Rink., EU:T:1991:74 ir 151 punkte nurodytas Sprendimas *HFB ir kt. / Komisija*, EU:T:2002:70), tačiau ši teismo praktika, jos manymu, nereikšminga, nes tose bylose patronuojančioji bendrovė, skirtingai nei jos atveju, taip pat darė pažeidimą.

206 Be to *Hit Groep* iš esmės teigia, kad 10 % apyvartos maksimalios ribos taikymo nepakanka tam, kad šiuo atveju baudos dydis būtų proporcingas, ir kad pritaikius šią ribą turėjo būti atsižvelgta į laikotarpį, už kurį ji atsakinga asmeniškai. Šiuo klausimu ji pažymi, kad 2011 m. kovo 3 d. Sprendimas *Siemens ir VA Tech Transmission & Distribution / Komisija* (T-122/07–T-124/07, Rink., EU:T:2011:70) patvirtina, jog baudos dydžio apskaičiavimas nesibaigia pritaikius 10 % maksimalią ribą ir kad Komisija šiuo etapu dar privalo įvertinti galutinį skirtų baudų dydį atsižvelgdama į proporcingumo principą.

207 *Hit Groep* tvirtina, kad jai skirta bauda, susijusi su ketverius metus trukusiu pažeidimu, yra 27 % didesnė už skirtąją *Nedri*, kuri buvo pripažinta atsakinga už pažeidimo darymą 18 metų ir 8 mėnesių laikotarpiu.

208 Anot *Hit Groep*, vien 10 % maksimalios ribos taikymo nepakanka, kad būtų panaikinta jos diskriminacija *Nedri* atžvilgiu ar kad jos būtų išvengta.

209 Šią korekciją Komisija galėjo taikyti vertindama *Hit Groep* pajėgumą sumokėti baudą, tačiau Komisija taip pat turėjo galimybę išspręsti šią problemą taikydama proporcingumo ir vienodo požiūrio principus.

210 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

– Bendrojo Teismo vertinimas

211 Pirma, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 9 punkto b papunkčio, *Hit Groep* teisėtai buvo pripažinta atsakinga už pažeidimo darymą nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d. dėl jos darytos lemiamos įtakos savo dukterinei bendrovei. Abi bendrovės, sudarančios vieną įmonę, kaip tai suprantama pagal konkurencijos teisę, buvo pripažintos solidariai atsakingomis už 5 056 500 EUR baudos sumokėjimą, o *Hit Groep* buvo skirta papildoma 1 877 500 EUR bauda.

212 Dėl šio sprendimo 146 ir 187 punktuose išdėstytų motyvų reikia atmesti klaidingu ginčijamo sprendimo aiškinimu grindžiamą *Hit Groep* argumentą, kad vien *Nedri* darė pažeidimą, o ji buvo pripažinta atsakinga tik solidariai.

213 Antra, pagal teismo praktiką, jei patronuojančioji bendrovė faktiškai nedalyvavo kartelyje ir jos atsakomybė grindžiama tik dukterinės bendrovės dalyvavimu šiame kartelyje, patronuojančiosios bendrovės atsakomybė vertintina tik kaip išvestinė, papildoma ir priklausanti nuo dukterinės bendrovės atsakomybės, todėl negali būti didesnė nei pastarosios atsakomybė (203 punkte nurodyto Sprendimo *Tomkins / Komisija*, EU:T:2011:112, 38 punktas, apeliacine tvarka patvirtintas 2013 m. sausio 22 d. Sprendimo *Komisija / Tomkins*, C-286/11 P, Rink., EU:C:2013:29, 39 punktu).

214 Vis dėlto apskaičiuojant baudos dydį, kai du atskiri juridiniai asmenys, kaip antai patronuojančioji bendrovė ir jos dukterinė bendrovė, nebesudaro vienos įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, ši teismo praktika nedraudžia sprendimo, kuriuo jiems skiriama bauda, priėmimo dieną atsižvelgti į kiekvienam jų būdingus elementus.

215 Taigi, kai du atskiri juridiniai asmenys, kaip antai patronuojančioji bendrovė ir jos dukterinė bendrovė, priimant sprendimą, kuriuo jiems skiriama bauda už konkurencijos taisyklių pažeidimą, nebesudaro vienos įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, jie turi teisę į tai, kad 10 % apyvartos maksimali riba būtų taikoma atskirai (2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija*, C-50/12 P, Rink., EU:C:2013:771, 57 punktas).

216 Tas pats pasakytina apie galimą atleidimą nuo baudų ar jų sumažinimą, kurio negali prašyti bendrovė, dalį atitinkamo pažeidimo laikotarpio priklausiusi ekonominiam vienetui, kurį sudaro įmonė, tačiau jam nebepriklausė tuo metu, kai ši įmonė bendradarbiavo su Komisija (žr. šio sprendimo 196 punkte nurodytą teismo praktiką).

217 Trečia, reikia konstatuoti, kad šiuo atveju Komisija iš pradžių nustatė bazinį baudos dydį (ginčijamo sprendimo 19.1 skirsnis). Tai darydama ji manė, kad reikia atsižvelgti į atskirus pažeidimo laikotarpius, kiek tai susiję su *Nedri* (18 metų ir 8 mėnesiai) ir *Hit Groep* (4 metai) (ginčijamo sprendimo 956 konstatuojamoji dalis).

218 Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad *Nedri* turi būti skirta 113 000 000 EUR bauda, o *Hit Groep* – 29 000 000 EUR bauda (ginčijamo sprendimo redakcijos, įtvirtintos pirmajame keičiančiame sprendime, 963 konstatuojamoji dalis).

219 Nesant sunkinančių ar lengvinančių aplinkybių, ji priėjo prie išvados, kad turi būti palikta 113 000 000 EUR dydžio bauda *Nedri* ir 29 000 000 EUR dydžio bauda *Hit Groep* (ginčijamo sprendimo redakcijos, įtvirtintos pirmajame keičiančiame sprendime, 1057 konstatuojamoji dalis).

220 Tada ji teisingai pritaikė 10 % apyvartos maksimalią ribą kiekvienai iš šių dviejų įmonių (ginčijamo sprendimo 1060 konstatuojamoji dalis; taip pat žr. šio sprendimo 215 punkte nurodytą teismo praktiką).

221 Taigi ji konstatavo, kad *Nedri* turi būti skirta 6 742 000 EUR bauda (t. y. 10 % 2009 m. *Nedri* apyvartos), o *Hit Groep* – 6 934 000 EUR bauda (t. y. 10 % 2003 m. *Hit Groep* apyvartos) (ginčijamo sprendimo redakcijos, įtvirtintos pirmajame keičiančiame sprendime, 1071 konstatuojamoji dalis).

222 Toliau ji teisingai sumažino *Nedri* skirtą baudą 25 % dėl jos bendradarbiavimo, o ieškovei šis sumažinimas negalėjo būti taikomas (ginčijamo sprendimo 1087 konstatuojamoji dalis; taip pat žr. šio sprendimo 196 punkte nurodytą teismo praktiką).

223 Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad *Nedri* turi būti skirta 5 056 000 EUR bauda, o *Hit Groep* – 6 934 000 EUR bauda (ginčijamo sprendimo 1057 konstatuojamoji dalis) ir *Hit Groep* su *Nedri* buvo pripažintos solidariai atsakingomis už pirmosios 5 056 000 EUR baudos sumokėjimą (ginčijamo sprendimo 2 straipsnis).

224 *Hit Groep* iš esmės mano, kad jai skirta bauda, kuri didesnė už skirtąją *Nedri*, teisingai neatspindi pažeidimo laikotarpių, dėl kurių jos kaltinamos, t. y. atitinkamai 18 metų ir 8 mėnesiai *Nedri* atveju ir tik 4 metai *Hit Groep* atveju.

225 Vis dėlto reikia atsižvelgti į tai, kad galutiniai šioms dviem bendrovėms skirtų baudų dydžiai gauti, pirma, pritaikius 10 % jų apyvartos maksimalią ribą (215 punkte nurodyto Sprendimo *Kendrion / Komisija*, EU:C:2013:771, 57 ir 58 punktai) ir, antra, *Nedri* baudą sumažinus pagal Pranešimą dėl atkleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo.

226 Prieš pritaikant šią maksimalią ribą kiekvienai iš šių dviejų bendrovių skirtinoje baudoje buvo atsižvelgta į atitinkamą jų atsakomybės trukmę ir teisingai – į skirtingus referencinius metus, kiek tai susiję su apyvarta, į kurią reikia atsižvelgti taikant 10 % maksimalią ribą.

227 Todėl Komisija nepažeidė vienodo požiūrio principo, nes tinkamai atsižvelgė į abiejų bendrovių atitinkamų situacijų skirtumus (šiuo klausimu žr. 176 punkte nurodyto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, EU:C:2005:408, 321–323 punktus).

228 Dėl proporcingumo principo pažeidimo reikia konstatuoti ne tik tai, kad Komisija atsižvelgė į kiekvienos bendrovės pažeidimo laikotarpio atitinkamą trukmę siekdama užtikrinti joms skirtinų sankcijų proporcingumą, bet ir tai, kad šio pažeidimo negali lemti vien teiginys, jog dviem bendrovėms buvo skirtos skirtingos galutinės baudos (šiuo klausimu žr. 2006 m. liepos 4 d. Sprendimo *Hoek Loos / Komisija*, T-304/02, Rink., EU:T:2006:184, 85 ir 86 punktus).

229 Todėl reikia atmesti trečią ir ketvirtą ketvirtojo pagrindo dalis, taigi visas šis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl penktojo subsidiariai pateikto ieškinio pagrindo, siejamo su tuo, kad Komisija nesilaikė protingo termino

Šalių argumentai

230 *Hit Groep* teigia, kad protingo termino laikymasis per administracines procedūras dėl konkurencijos yra bendrasis teisės principas.

231 Ji priduria, kad dėl protingo termino nesilaikymo gali būti panaikintas galutinis sprendimas ir kad jei panaikinimas neįmanomas, gali būti sumažintas baudos dydis dėl teisingumo arba siekiant teisingos kompensacijos.

232 *Hit Groep* primena, kad termino protingumas turi būti įvertintas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, visų pirma kontekstą, šalių elgesį per procedūrą, bylos sudėtingumą ir atitinkamų šalių suinteresuotumą byla. Ji taip pat primena, kad terminas pradedamas skaičiuoti nuo pirmosios Komisijos tyrimo priemonės, kuri turi didelės reikšmės atitinkamų įmonių situacijai, priėmimo dienos. Taip pat reikia atsižvelgti į vidutinį terminą panašiose bylose.

233 Šiuo atveju nuo 2002 m. rugsėjo mėn. tyrimų iki galutinio sprendimo priėmimo 2010 m. birželio mėn. praėjo 94 mėnesiai. *Hit Groep* mano, kad šis terminas yra juo labiau neprotingas atsižvelgiant į tai, kad byla grindžiama prašymais atleisti nuo baudų ar jas sumažinti, leidusiais Komisijai įrodyti pažeidimą. Be to, *Hit Groep* elgesys niekaip nelėmė vėlavimo užbaigti procedūrą. Komisija nesumažino baudos dėl protingo termino viršijimo. Todėl *Hit Groep* prašo Bendrojo Teismo sumažinti baudą, kiek, šio teismo manymu, būtų tinkama.

234 Galiausiai *Hit Groep* mano neturinti įrodyti, kad buvo pažeista jos teisė į gynybą, nes šis reikalavimas susijęs tik su ginčijamo sprendimo panaikinimu; ji prašė tik sumažinti baudą dėl protingo termino viršijimo.

235 Anot jos, ji taip pat neturi įrodyti ypatingų aplinkybių, pateisinančių baudos sumažinimą – gal net panaikinimą – nes protingo termino nesilaikymas savaime yra 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalies ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalies pažeidimas. Tai nėra papildomas sumažinimas, palyginti su tuo, kurį suteikė Komisija. Todėl būtent Komisija turi įrodyti, kad yra ypatingų aplinkybių, konkrečiu atveju pateisinančių protingo termino viršijimą.

236 Galiausiai *Hit Groep* pažymi, kad dėl panašios administracinės procedūros trukmės ankstesnėse bylose Komisija baudą sumažino savo iniciatyva.

237 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

Bendrojo Teismo vertinimas

– Principų priminimas

238 Pirma, protingo termino paisymas vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina Sąjungos teismai (žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, C-452/11 P, EU:C:2012:829, 97 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

239 Administracinės procedūros protingos trukmės principas dar kartą patvirtintas Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalyje, kurioje nustatyta, kad „kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kuo trumpesnį laiką“ (2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Imperial Chemical Industries / Komisija*, T-214/06, Rink., EU:T:2012:275, 284 punktas).

240 Antra, procedūros trukmės protingumas turi būti įvertintas atsižvelgiant į konkrečias kiekvienos bylos aplinkybes, visų pirma į jos kontekstą, šalių elgesį per procedūrą, bylos reikšmę įvairioms suinteresuotoms įmonėms ir jos sudėtingumą (šiuo klausimu žr. 131 punkte nurodyto Sprendimo

Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija, EU:T:1999:80, 126 punktą), taip pat atitinkamais atvejais į informaciją ar pateisinimus, kuruos Komisija gali pateikti dėl per administracinę bylą vykdytų tyrimo veiksmų rūpestingumo.

241 Trečia, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad administracinę procedūrą gali sudaryti du vienas po kito einantys nagrinėjimo etapai, kurių kiekvienas pagrįstas individualia vidaus logika. Pirmas etapas, kuris tęsiasi iki pranešimo apie kaltinimus, prasideda tą dieną, kai Komisija, pasinaudojusi Sąjungos teisės aktų leidėjo suteiktais įgaliojimais, priima priemones, kurios reiškia kaltinimą pažeidimo padarymu, ir turi leisti šiai institucijai suformuluoti poziciją dėl procedūros eigos. Antrasis etapas savo ruožtu trunka nuo pranešimo apie kaltinimus iki galutinio sprendimo priėmimo. Jis turi leisti Komisijai priimti galutinį sprendimą dėl pažeidimo, kuriuo kaltinama (2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, C-105/04 P, Rink., EU:C:2006:592, 38 punktas).

242 Ketvirta, iš teismo praktikos matyti, kad protingo termino principo pažeidimas gali sukelti dvejopas pasekmes.

243 Pirma, kai protingo termino nepaisymas turi įtakos procedūros baigčiai, toks pažeidimas gali lemti ginčijamo sprendimo panaikinimą (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Technische Unie / Komisija*, C-113/04 P, Rink., EU:C:2006:593, 48 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

244 Reikia pažymėti, kad taikant konkurencijos taisykles protingo termino viršijimas gali būti pagrindas panaikinti tik sprendimus, kuriais konstatuojami pažeidimai, ir tik tuomet, jei įrodoma, kad pažeidus šį principą buvo pažeista ir atitinkamų įmonių teisė į gynybą. Kitais atvejais pareigos priimti sprendimą per protingą terminą nesilaikymas neturi įtakos pagal Reglamentą Nr. 1/2003 vykdomos administracinės procedūros teisėtumui (žr. 2003 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, T-5/00 ir T-6/00, Rink., EU:T:2003:342, 74 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; šis punktas apeliacine tvarka patvirtintas 241 punkte nurodyto Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, EU:C:2006:592, 42 ir 43 punktais).

245 Vis dėlto teisės į gynybą paisymas – esminis principas, kurio svarba dažnai pabrėžiama Teisingumo Teismo praktikoje (1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin / Komisija*, 322/81, Rink., EU:C:1983:313, 7 punktas), yra nepaprastai svarbus per tokias procedūras, kaip nagrinėjamoji šioje byloje; labai svarbu išvengti nepataisomo šios teisės pažeidimo dėl pernelyg ilgos tyrimo stadijos trukmės ir to, kad ši ilga trukmė sudarytų kliūtis surinkti įrodymus, paneigiančius atsakomybę užtraukiantį atitinkamų įmonių elgesį. Dėl šios priežasties tyrimą, ar nėra galimų teisės į gynybą apribojimų, reikia atlikti ne tik dėl etapo, kai šia teise naudojamasi plačiausiai, t. y. antrojo administracinės procedūros etapo. Vertinimas dėl teisės į gynybą veiksmingumo galimo apribojimo turi būti atliktas dėl visos šios procedūros, atsižvelgiant į bendrą jos trukmę (241 punkte nurodyto Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, EU:C:2006:592, 50 punktas).

246 Antra, kai protingo termino nesilaikymas neturi įtakos procedūros baigčiai, dėl tokio pažeidimo Bendrasis Teismas, pasinaudodamas neribota jurisdikcija, gali tinkamai atlyginti už pažeidimą, padarytą viršijus protingą administracinės procedūros trukmę, atitinkamai sumažindamas skirtą baudą (šiuo klausimu žr. 243 punkte nurodyto Sprendimo *Technische Unie / Komisija*, EU:C:2006:593, 202–204 punktus ir 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, T-240/07, Rink., EU:T:2011:284, 429 ir 434 punktus, apeliacine tvarka patvirtintus 238 punkte nurodyto Sprendimo *Heineken Nederland et Heineken / Komisija*, EU:C:2012:829, 100 punktu).

– Nagrinėjamo atvejo vertinimas

247 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog tam, kad ilga administracinė procedūra galėtų lemti ginčijamo sprendimo panaikinimą arba baudos sumažinimą, šios procedūros trukmė turi būti pripažinta per ilga.

248 Šiuo atveju administracinę procedūrą sudarė keturi vienas paskui kitą einantys etapai.

249 Pirmas etapas prasidėjo 2002 m. sausio 9 d., tada, kai *Bundeskartellamt* Komisijai perdavė dokumentus, minėtus šio sprendimo 26 punkte, ir baigėsi 2008 m. rugsėjo 30 d. priėmus pranešimą apie kaltinimus.

250 Tada prasidėjo antras etapas (žr. šio sprendimo 37–42 punktus), kuris baigėsi 2010 m. birželio 30 d. priėmus pirminį sprendimą.

251 Pareiškus pirmus ieškinius (primintus šio sprendimo 10 punkte), Komisija 2010 m. rugsėjo 30 d. priėmė pirmąjį keičiantį sprendimą (žr. šio sprendimo 4 punktą) siekdama ištaisyti įvairias klaidas, kurias konstatavo pirminiame sprendime; taip buvo užbaigtas trečias administracinės procedūros etapas.

252 Galiausiai 2011 m. balandžio 4 d. baigėsi ketvirtas administracinės procedūros etapas, Komisijai priėmus antrąjį keičiantį sprendimą, kuriame ji sutiko sumažinti baudą, skirtą, pirma, *ArcelorMittal*, *ArcelorMittal Verderio*, *ArcelorMittal Fontaine* ir *ArcelorMittal Wire France*, antra, SLM ir *Ori Martin* (žr. šio sprendimo 6 punktą).

253 Iš pradžių reikia pažymėti, kad ieškovės nurodytas pagrindas yra susijęs tik su dviem pirmais administracinės procedūros etapais.

254 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones Bendrasis Teismas 2013 m. gruodžio 17 d. Komisijai pateikė rašytinį klausimą, siekdamas išsamiai išsiaiškinti, kokių rūpestingumą parodančių veiksmų ji ėmėsi po patikrinimų, t. y. nuo 2002 m. rugsėjo 19 ir 20 d. iki pirminio sprendimo priėmimo.

255 Komisija šį prašymą įvykdė 2014 m. vasario 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikdama dokumentą.

256 Bendrojo Teismo kanceliarija Komisijos atsakymo kopiją ieškovei perdavė 2014 m. vasario 7 d.

257 Savo atsakyme Komisija išsamiai ir įtikinamai nurodė pareigas, kurias įvykdė per visą administracinę procedūrą, ir priežastis, dėl kurių procedūra tęsėsi nuo 2002 m. iki 2010 m.

258 Keli veiksniai paaiškina administracinės procedūros trukmę nagrinėjamu atveju.

259 Šiuo klausimu reikia turėti omeny kartelio trukmę (daugiau kaip 18 metų), jo labai didelę geografinę aprėptį (kartelis buvo susijęs su dauguma valstybių narių), kartelio organizavimą geografiniu ir laiko požiūriais (įvairūs klubai aprašyti 46–58 punktuose), įvairių klubų organizuotų susitikimų skaičių (daugiau kaip 500), susijusių įmonių skaičių (17), prašymų atleisti nuo baudų arba jas sumažinti skaičių (žr. šio sprendimo 27, 32 ir paskesnius punktus), taip pat tai, kad buvo labai daug dokumentų, pateiktų arba gautų per patikrinimus ir parengtų įvairiomis kalbomis, kuriuos Komisija turėjo išnagrinėti, įvairius prašymus pateikti papildomos informacijos, kuriuos Komisija turėjo nusiųsti įvairioms susijusioms bendrovėms tam, kad geriau suprastų kartelį (žr. šio sprendimo 29 ir paskesnius punktus, taip pat 42 ir paskesnius punktus), pranešimo apie kaltinimus adresatų skaičių (daugiau kaip 40), procedūros kalbų skaičių (8) ir įvairius prašymus, susijusius su pajėgumu sumokėti baudas (14).

260 Remdamasis Komisijos pateikta informacija, kuri rodo, kad byla buvo labai sudėtinga, Bendrasis Teismas mano, jog, nepaisant labai užsitęsusių dviejų pirmųjų procedūros etapų, šios procedūros negalima laikyti per ilga. Vadinasi, Komisija neviršijo protingo termino, todėl penktąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl šeštojo ieškinio pagrindo, kurį „Hit Groep“ pateikė dublike ir kuris siejamas su tuo, kad apskaičiuodama baudą Komisija atsižvelgė į neteisingą laikotarpį

Šalių argumentai

261 *Hit Groep* teigia, kad atsiliepimo į ieškinį 23–25 punktuose Komisija pirmą kartą išsamiai nurodė, kaip apskaičiavo šiai bendrovei skirtą baudą.

262 Ji mano, kad toks apskaičiavimo būdas nenurodytas nei pranešime apie kaltinimus, nei ginčijamame sprendime.

263 *Hit Groep* tvirtina, kad bazinis dydis, kuriuo Komisija rėmėsi apskaičiuodama jai skirtą baudą, yra 30 584 561 EUR. Be to, iš atsiliepimo į ieškinį 25 punkte pateiktos išnašos matyti, kad šis dydis atitinka prekių, parduotų nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d., vertę.

264 Šioje išnašoje nurodyta:

„Tai yra prekių, parduotų nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d., vertė. Kiekvienam iš penkių kartelio laikotarpių (nuo 1984 m. sausio 1 d. iki 1985 m. gruodžio 31 d.; nuo 1986 m. sausio 1 d. iki 1992 m. gruodžio 14 d.; nuo 1992 m. gruodžio 15 d. iki 1993 m. gruodžio 31 d.; nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 1996 m. sausio 8 d.; nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.) Komisija nustatė pardavimų vertę, tada ją padaugino iš atitinkamo trukmės koeficiento. Siekiant aiškumo keičiančiame sprendime šios vertės taip pat nurodytos lentelėje, pridėtoje prie sprendimo 935 konstatuojamosios dalies.“

265 *Hit Groep* priduria, kad pirmuoju keičiančiu sprendimu prie ginčijamo sprendimo 935 konstatuojamosios dalies buvo pridėta lentelė, tačiau joje nėra jos pavadinimo.

266 Taigi ji tvirtina, kad šie paaiškinimai buvo pirmą kartą pateikti tik atsiliepime į ieškinį.

267 *Hit Groep* primena, kad ji buvo pripažinta solidariai atsakinga už pažeidimą, kurį *Nedri* darė nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. sausio 17 d., o Komisija nustatydama *Nedri* pardavimų vertę atsižvelgė į laikotarpį nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.

268 Todėl ji mano, kad bauda jai buvo skirta remiantis gerokai ilgesniu laikotarpiu nei tas, už kurį ji turėjo būti pripažinta atsakinga.

269 Anot jos, apskaičiuojant baudos dydį turi būti atsižvelgta į metų, už kuriuos įmonė pripažinta atsakinga, skaičių.

270 Galiausiai *Hit Groep* priduria, kad iš antrojo keičiančio sprendimo 5 konstatuojamosios dalies matyti, jog Komisija patronuojančiąsias bendroves pripažįsta solidariai atsakingomis „tik už baudos dalį, atitinkančią laikotarpį, kai patronuojančioji bendrovė sudarė vieną įmonę su atitinkamomis dukterinėmis bendrovėmis“, o jai skirta bauda yra didesnė už skirtąją *Nedri*.

271 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

Bendrojo Teismo vertinimas

272 2011 m. gegužės 6 d. ir liepos 26 d. laiškuose *Hit Groep* Bendrojo Teismo paprašė leidimo papildyti savo pagrindus po to, kai, anot jos, sužinojo informaciją apie baudos apskaičiavimo būdą, kuri pirmą kartą buvo pateikta Komisijos atsiliepime į ieškinį.

273 2011 m. gegužės 6 d. laiškas buvo atsiųstas per terminą, kuris jai buvo suteiktas dublikui pateikti ir baigėsi 2011 m. gegužės 17 d.

274 Komisija savo ruožtu iš esmės teigia, kad su šia informacija jau buvo galima susipažinti tiek pirminiame sprendime (927 ir paskesnės konstatuojamosios dalys), tiek pirmajame keičiančiame sprendime (930 ir 932 konstatuojamosios dalys ir pridėta lentelė) ir kad šis pagrindas yra naujas, todėl nepriimtinas.

275 Pirma, reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 930, 932 ir 933 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„930 Remiantis pastabomis dėl dalyvavimo darant pažeidimą trukmės (žr. VI ir VII skyrius), paskutiniai ištisi dalyvavimo darant pažeidimą metai yra 2000 m. DWK atveju ir 2001 m. visų kitų įmonių, šio sprendimo adresačių, atveju.

<…>

932 Atitinkama geografinė teritorija bėgant laikui kito. Nuo 1984 m. iki 1995 m. (Ciuricho klubo laikotarpis) ji apėmė Vokietiją, Prancūziją, Italiją, Nyderlandus, Belgiją, Liuksemburgą, Ispaniją ir Austriją. Nuo 1992 m. (Ispanijos klubo susitarimai) ji apėmė ir Portugaliją. Nuo 1996 m. iki 2002 m. (Ciuricho klubo krizės laikotarpis, rengiant Europos klubo susitarimą dėl kvotų, Europos klubo laikotarpis ir plėtros laikotarpis) geografinė teritorija apėmė tas pačias šalis kaip ir Ciuricho klubo laikotarpiu, įskaitant Portugaliją, Daniją, Švediją, Suomiją ir Norvegiją (žr. 9.1.1–9.1.5 skirsnius). Į tai atsižvelgta apskaičiuojant pardavimų vertę, nes nebuvo atsižvelgta į pardavimus Portugalijoje iki 1992 m. gruodžio 15 d. ir į pardavimus Danijoje, Švedijoje, Suomijoje ir Norvegijoje iki 1996 m. sausio 9 d.

933 Be to, Komisija konstatuoja, kad į pardavimų Ispanijoje, Austrijoje, Suomijoje, Švedijoje ir Norvegijoje vertę negalima atsižvelgti dėl viso pažeidimo laikotarpio, nes Ispanija į EB įstojo tik 1986 m. sausio 1 d., o EEE susitarimas įsigaliojo tik 1994 m. sausio 1 d. Todėl į pardavimus šiose šalyse iki atitinkamai 1986 m. sausio 1 d. ir 1994 m. sausio 1 d. neatsižvelgta apskaičiuojant pardavimų vertę. Ši aplinkybė nagrinėjama 19.1.6 skirsnyje.“

276 Be to, pirmajame keičiančiame sprendime Komisija nurodė:

„5) Siekiant išaiškinti pardavimų vertės apskaičiavimą, kuriuo grindžiamas sprendimas dėl įvairių laikotarpių, nurodytų 19.1.2 skirsnyje, 935 konstatuojamosios dalies pabaigoje turėjo būti pateikta ši informacija:

<...>

— 9. *Nedri* (2009 m. birželio 30 d. atsakymas):

— 1984 m. sausio 1 d.–1985 m. gruodžio 31 d.: 30 157 611 EUR,

— 1986 m. sausio 1 d.–1992 m. gruodžio 14 d.: 30 389 997 EUR,

— 1992 m. gruodžio 15 d.–1993 m. gruodžio 31 d.: 30 389 997 EUR,

— 1994 m. sausio 1 d.–1996 m. sausio 8 d.: 30 389 997 EUR,

— 1996 m. sausio 9 d.–2002 m. rugsėjo 19 d.: 30 584 561 EUR.“

277 Iš pirmojo keičiančio sprendimo 3 straipsnio 22 punkto taip pat matyti, kad jis buvo skirtas *Hit Groep*.

278 Taigi Komisija teisingai teigia, kad atitinkama informacija *Hit Groep* pirmą kartą perduota ne atsiliepime į ieškinį.

279 *Hit Groep* galėjo prašyti patikslinti savo reikalavimus po to, kai buvo priimtas pirmasis keičiantis sprendimas, tačiau tai turėjo padaryti per du mėnesius.

280 Kad būtų priimtinas, prašymas patikslinti reikalavimus turi būti pateiktas per SESV 263 straipsnio šeštoje pastraipoje numatytą ieškinio pareiškimo terminą (2011 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Enviro Tech Europe ir Enviro Tech International / Komisija*, T-291/04, Rink., EU:T:2011:760, 96 punktas ir 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Bank Melli Iran / Taryba*, T-35/10 ir T-7/11, Rink., EU:T:2013:397, 55 punktas).

281 Nagrinėjamu atveju terminas ieškiniui dėl pirmojo keičiančio sprendimo pareikšti jau buvo pasibaigęs, kai ieškovė 2011 m. gegužės 6 d. laiške pateikė prašymą.

282 Darytina išvada, kad šis ieškinio pagrindas nepriimtinas.

283 Bet kuriuo atveju jis dar ir nepagrįstas, nes Komisija nesuklydo, kai apskaičiuodama *Hit Groep* skirtą baudą padarė išvadą, kad pardavimų vertė buvo 30 584 561 EUR ir tada šią sumą padaugino iš koeficiento 4 tam, kad atsižvelgtų į pažeidimo, kuris inkriminuojamas *Hit Groep*, trukmę. Priešingai, nei teigia ieškovė, ji nebuvo nubausta už ilgesnį laikotarpį nei tas, dėl kurio ji buvo pripažinta atsakinga (žr. šio sprendimo 217 ir 226 punktus).

284 Todėl reikia atmesti šį ieškinio pagrindą.

Dėl septintojo ieškinio pagrindo, siejamo su tuo, kad Bendrasis Teismas nepaisė protingo termino

285 Per teismo posėdį ieškovė iš esmės teigė, kad Bendrasis Teismas nepaisė protingo termino, per kurį turėjo išnagrinėti jos ieškinį, ir kad tai turėjo turėti įtakos baudos, kurią ji turi sumokėti, dydžiui.

286 Konstatuotina, kad toks kaltinimas, kai jis pateikiamas tame pačiame ieškinyje kaip ir dėl procedūros, kurią vykdant, kaip teigiama, buvo pažeistas protingo termino principas, yra nepriimtinas.

287 Jei priimdamas sprendimą dėl ieškinio teismas nagrinėtų šį kaltinimą, jis turėtų nuspręsti dėl to, ar jo paties elgesys yra klaidingas arba neteisėtas, o tai galėtų sukelti ieškovui teisėtų abejonių dėl šio teismo objektyvaus nešališkumo (žr. 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *CEPSA / Komisija*, T-497/07, EU:T:2013:438, dėl kurio pateiktas apeliacinis skundas, 268 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

288 Todėl Sąjungos teismo padarytas pažeidimas, susijęs su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antra pastraipa, reikalaujančia teismui pateiktas bylas išnagrinėti per protingą laikotarpį, turi būti vertinamas pateikus Bendrajam Teismui ieškinį dėl žalos atlyginimo (215 punkte nurodyto Sprendimo *Kendrion / Komisija*, EU:C:2013:771, 94 punktas ir 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, C-58/12 P, Rink., EU:C:2013:770, 83 punktas).

289 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad septintasis ieškinio pagrindas turi būti atmestas.

290 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad nė vienas ieškovės pateiktas pagrindas negali būti pripažintas pagrįstu. Todėl turi būti atmestas visas ieškinys dėl panaikinimo, nesant reikalo šios bylos aplinkybėmis pasinaudojus neribota jurisdikcija pakeisti jai skirtos baudos dydžio.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

291 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė bylą pralaimėjo, reikia iš jos priteisti bylinėjimosi išlaidas, kaip to prašė Komisija.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *HIT Groep BV* padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Paskelbta 2015 m. liepos 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.